

Szerkesztőség:

Rimaszombat Koháry-utca 21
szám Ide intézendő a lap szel-
lemi részét érdeklő minden
közlemény és levelezés

üfegytelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Felelős szerkesztő: Dr. DIENES GYULA.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Többzsöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Az esküdtbiróság intézménye.

A ki hivatalát lelkiismeretesen betölti, annak bizony vajmi kevés ideje van akár a tudományal foglalkozni, akár figyelemmel kíséreni oly reformokat, melyek őt magát is illetik s a melyek esetleg új kötelességeket rónak reá.

Nemcsak az egyszerű falusi ember, hanem a városi művelt ember is sokszor arra ébred, hogy oly kötelességeket róttak rá, melyeknek a tudomány által kijelölt valódi céljáról kevés vagy esetleg helytelen fogalma van. Sok polgár bizonyára nagyon elesodálkozott, mikor annak idején, mikor az esküdtbiróság intézményét nálunk meghonosították, a meghívót az esküdtbirósági ülésre megkapta. Tudta azt, hogy itélni hívják, de, hogy mért éppen őt hívják és mért nem itélnek továbbra is a szakértelemmel bíró hivatalnok-bírák, azt nem tudta. Szóval sok új intézmény az állam polgárait készületlenül találja. Így voltunk az esküdtbiróság intézményével is.

A tanulékony magyar ember hamar felfogta az esküdtzékai intézmény helyes célját és azon kötelességeket, melyek az esküdtet kötik, midőn a bírói tógát magára veszi s úgy látszik, hogy ez intézmény kezd nálunk mélyebb gyökeret verni és hivatását kielégítő módon tölti be.

A népeletből kiválasztott, kisorsolt esküdt nagy része azonban csak azon gyakorlati szempont szerint ismeri ez intézményt, a mint az igazság csarnokaiban arról saját szemével és fülével ismeretet szerez.

A gyakorlat pedig vajmi ritkán felel meg azon követelményeknek, melyeket a tudomány felállít. A gyakorlat vajmi ritkán valósítja meg azt a célt, a mit a tudomány kijelöl, nem mintha azon közegek, melyekre az intézmény kezelése bízott, nem vetnék latba minden tehetségüket és erejüket, hanem, mert a gyakorlat oly utakon, oly göröngyös utakon halad, hogy a tudomány által kijelölt egyenes út rajta meg nem tehető. A tudomány kérélyhetetlen erélyvel jelöli meg az utat, a gyakorlat a nehézségekkel megalkuszik.

TÁRCZA.

A vasas németek.

Irta: TERHES SAMU.

(Folyt.)

Bevégezván az ebéd feletti tanácskozást, Szijjártó András uram felvette a kékbelijét és elindult a gyűlésre. A czéhházban még nem talált senkit, de illő dolog is, hogy a czéhmester legyen mindig az első.

Lassaeskan összegyűlekezett a nemes czéh. Perez János uram jött utóljára Findura Sámuel urammal Köhögős, göthös ember volt az öreg Findura, minden tizedik lépésnél meg kellett állni, míg kiköhögte magát, — azért érkeztek olyan későn.

Együtt lévén mindnyájan, Szijjártó András uram elfoglalta az elnöki széket és annak rendje és módja szerint megnyitotta a gyűlést, főképen örömet fejezván ki, hogy ily teljes számmal összegyűltek és kérvén az Istent, hogy tartsa meg a nemes czéh minden tagját friss jó egészségben.

Findura Sámuel közbeköhögött egynehányszor, mintha csak meg akarta volna czáfolni ezt a friss jó egészséget. Kitélik tőle, hogy készakarva tette, mert az öreg, Perez János urammal együtt mindig és mindenben az ellenzékét képviselte.

Nem sok tárgya volt a gyűlésnek, főképen a Balázs András czéhbe való felvétele miatt hivatott össze.

A lévai timároknak egy átiratát olvasták fel. Valami lényegtelen dologról szölt, nem érdemes vele foglalkozni.

Ferentzi István uram jelentette be, hogy új inast szegődtetett. Fel is vették a jegyzőkönyvbe mindjárt a szegődtetést következőképen:

— Én Ferentzi István szegődtetem meg holt Szmári Ferencz Uram természet szerint való gyermekét Szmári Józsefet 3 esztendeig. Adok esztendőnkint 2 pár fejer öltözetet, tsizmát, a mennyit el nyuzhat mezt láb-
bal, a szegődésért én magam tettem le a 4 Rforintokat.

Ezúttal rövid pár vonásban fel akarjuk eleveníteni azon fő elvet, mely a tudományt az esküdtzékai intézmény létesítésében vezette és azon célt, melyet az esküdtzékai intézmény behozatalával az állam elérni szándékozott.

És tesszük ezt azért, mert az ember az alkalom szolgálja, csak akkor érdeklődik valami iránt, ha alkalma akadt benne résztvenni. A kik az e hét folyamán lefolyt esküdtzékai ülésszakban bármily részt vettek, bizonyára szívesen vesznek oly elmefuttatásban részt, mely az általuk teljesített vagy csupán figyelemmel kísért funkcióról s annak céljáról szöli.

A bírói hatalom gyakorlása a legrégibb időben a nép kezébe volt letéve. Így a görögöknél egész népgyűlések itéltek és nemcsak az itélkezés, hanem a közvádloi tiszt a polgárok önkormányzati joga volt. A római magistratus tevékenysége nem terjedt ki a pernek kezdettől végig való tárgyalására, hanem csupán arra szorított, hogy a pert megindítsa, elrendezze és az erre hivatott, a nép közül választott bírák elé terjessze, kik aztán a pert itélettel eldöntötték. Jött azután idő, midőn a népbíróság eltűnt. Így a 14-ik századtól kezdve, midőn a tudomány, a feléledt classikus kultúra holt betüibe szorította az életet és a népbírák képességében nem bizva, az itélkezést a classikus műveltségű hivatalnok-bírákra bízta.

Korunkban ismét az az irány kezd fejlődni, mely a népbíraskodást magáévá teszi, de a tudományt sem veti el. Így most a néporganum itél a szakember tanácsa szerint.

Az esküdtzékai intézmény egyébként kifolyása azon elméletnek, melyet a tudomány az államhatalom alanyairól, s e hatalom egyes ágainak gyakorlásáról felállít. A tudomány felállította ezt az elvet, hogy a bírói hatalom alánya a nemzet — az állam, — mely két faktorból áll: az államfőből és a népből, — tehát szükséges, hogy annak gyakorlása is a nemzet, az állam e két faktora által gyakoroltassék. Szükséges, hogy az igazságszolgáltatásnál az államfő az ő hivatá-

sos bírái által, a nép pedig esküdtjei által legyen képviselve.

Ez volt azon elv, mely a tudományt az esküdtzékai intézmény felállítására vezette.

De most meg kellett állapítani, hogy célszerű-e az igazságszolgáltatást e két faktor között felosztani és ha igen, melyek azon előnyök, a melyek az intézmény behozatalát javasolják.

Ez előnyök két szempont szerint osztályozhatók. Az egyik a jogszolgáltatási, a másik az alkotmányjogi szempont. Mindkettő fontos előnyöket biztosít.

Az igazságszolgáltatás csak akkor teljesíti hivatását kellően, ha az igazságot a lehetőséghez képest a legjobban kideríti, ha csak az bűnhődik a ki tényleg vétkezett; továbbá ha azok, kiket a büntetés példájával javítani s a büntől visszatartani akar, meg vannak győződve, hogy pártatlan, elfogulatlan s oly bíróság itélt a bűnös fölött, a mely bíróságnak tagjai a mindennapi élet zajából, a hol a büntét megtörtént, vannak kiválasztva és azon körülményeket, melyek között a bűn megtörtént, a legjobban ismerik s így leghivatottabbak megállapítani, hogy a bűnös vétkes-e vagy sem.

A tettesség, részesség és a beszámítás kérdései oly természetűek, hogy a hivatásos bíró gyakran elfogult, egyoldalú ezek megállapításánál. Gyakran a törvény is köti őt, a mennyiben például, ha a vádlott tagad és nincs elegendő conerét bizonyíték, holott világos, hogy a büntettet a vádlott követte el, mert minden körülmény a mellett szöli és a bíró is elitélne, ha őt a törvény nem kötné — ily esetben az esküdt, kit a törvény nem köt, hanem csupán természetes felfogása és lelkiismerete vezérel, a vádlottat bűnösnek mondhatja ki.

Másrészt, ha a bíró a vádlottat saját meggyőződése és igaz lelkiismerete szerint felmentené és nem teheti, mert a törvény betüje köti, felmenti a vádlottat az esküdt, ki csak lelkiismeretének tartozik számolni.

Néha azonban megtörténhetik az is, hogy a

Kezések Karabélyos Ferencz és Kovács János Uramék.

A szabadulásért a Inas fog fizetni 1 Rfot.

Ezután áttértek a gyűlés tulajdonképeni tárgyára a Balázs András felvételére.

Szijjártó András uram előadta, hogy nála egy becsületes ifjú ember jelentkezett, a ki magát a nemes czéh tagjainak sorába kívánja számláltatni, névszerint Balázs András. Ő a legjobb szívvel és lelkiismerettel ajánlja a nevezett felvételét. Ha azonban valakinek valami kifogása vagyton, azt most itt a gyűlés előtt adja elő. Senkinek sem volt semmi kifogása Balázs Andrásnak a czéhbe való felvétele ellen.

Ezek után kiküldetett két derék mesterember, hogy hívják el Balázs András a czéhgyűlés elébe, hadd tegyen itt tanuságot magáról, hogy csakugyan érdemes-e arra, miszerint a czéh tagjai közé számláltassék.

A két kiküldöttnek nem sokáig kellett keresni Balázs András. Ott várakozott a pitvarban, a mint az már ilyen eseteknél szokásban volt. Visszatértek vele együtt a gyűlésterembe.

Itt Balázs András még egyszer előadta kívánságát, azután bemutatta a bizonyítványait, hogy az inas esztendőket hívségesen leszolgált és nem kontár helyen történt a tanulása, hogy a vándorlasi kötelességének is eleget tett, Német Lipésében és más egyéb helyeken tökéletesítvén magát a mesterségben. Ezek után lefizette a 60 rhenus forintot, mint a melyet tartozott az beszolgáltatni a nemes czéh pénztárába, a ki a mesterségben tartozó Jámbor Attyafiak közé akarta magát számláltatni.

Igy teljesítvén az előirt kötelességeket, felvételét a czéh tagjai közé.

Több tárgy nem lévén, Szijjártó András uram a gyűlést berekesztette.

Ideje is volt, hogy végére érjenek a tanácskozásnak, mert Borsosné asszonyom már a harmadik követet küldte, hogy siessenek, mert elhül a leves.

Átvonultak a második szobába, a hol már várta őket a szép sávoles abrosszal leterített asztal. A párolgó

leves is csakhamar előkerült. Nem volt biz ez egy csep-
pet sem kihülve, még várakozni is kellett egy kicsit,
hogy meg ne égessék a forró levessel a szájukat.

Szépen és mindnyájak meglegedésére folyt le az ebéd. A töltött káposztánál Borsosné asszonyom is megmutatta magát az ajtóban, hogy gyönyörködjék gazdasz-
szonyi működésének sikerében. Findura Sámuel uram meg is mondta neki:

— No húgom asszony, ilyen töltött káposztát még soha életemben nem ettem.

A mi Borsosné asszonyomnak nagy öröme és meglegedésére szolgált, mert Findura Sámuel uramnak a megboldogult felesége is híres gazdasszony volt és így nagyon autentikus helyről jött a dicséret.

Ebéd után eliszogattak, eldaiolgattak. Nagyon jó izlett a jó ajnácskői borocska. Hamar eltelt az idő. Bizony már estefelé járt az idő, mikor haza szélledeztek.

A jó ajnácskői borocska megtette a hatást. Findura Sámuel uram most már minden öt lépésnél megállott köhögni. Még Szijjártó András uram is meg-megbotlott és ha Balázs András karon nem fogja, bizony tán még el is esett volna.

Igy azonban nem történt semmi szerencsétlensége. Szépen hazaérkeztek. Balázs András bekisérte Szijjártó András urat a házába. Az volt a szándéka, hogy most már mint a czéhbe felvett mesterember, komolyan, beszél Erzsikével az ő jövőendő életboldogsága felől. Az öreggel már beszélt erről a dologról, megkérte már tőle a lánya kezét. Csapó Teri a Csurgónál csakugyan igazat mondott, nem pedig afféle pletyka beszédet. Szijjártó András uramnak tetszett a derék legény, nem volt tehát más hátra, mint Erzsikével rendbe hozni a dolgot.

Félt pedig ettől a rendbehazástól szörnyűségeen ifjú Balázs András. Inkább a török császárral mert volna fennhangon beszélni, mint Erzsikének szive szándékával kirukkolni. Mert hát Balázs András is csak olyan gyámoltalan volt, mint a többi ifjúk, mikor olyan szörnyen szerelmeseik.

Ugy dobogott a szive, mintha csak kalapácsal verték volna, mikor bementek a szobába, pedig a jó aj-

bíró, ki indokolni tartozik ítéletét egy hamis gondolat — indok — által vezéreltetve vagy annak nyomása alatt igazságtalan ítéletet hoz, holott az esküdt, ki verdiktjét indokolni nem tartozik s így nem rabja az indoklás békóinak egy, a lelke mélyen gyökerező, de szavakba nem foglalható belső indok alapján dönt. Ezek a jogszolgáltatási szempontok.

A politikai szempontnál figyelembe kell venni, hogy az állam célja: hatalmassá tenni önmagát csak úgy lehetséges, ha a polgárokat az állampolgárság eszméjével megismerteti, az egyest megtanítja, hogy magát az állam és ne csupán a város vagy a megye polgárának tekintse. Az államnak oda kell hatni, hogy polgárai az állampolgárság eszméjét teljesen átérezzék és magokat ne egy kisebb autonóm kör, hanem a nemzet részeinek tekintsék. E cél elérhető azáltal, hogy a nép mindenféle állami funkcióban részt vesz, törvényeket hoz, ítélt.

Mennyire fejlesztené az államiság eszméjét és a nemzeti összetartozást, ha a képviselő választás az ország fővárosában folyhatna le olyképp, hogy a különböző vidékek választói, mint hajdan az országgyűlésre összesereglett karok és rendek, a fővárosban összetalálkoznak és lezavaznának. Minden szavazó mennyi emléket, mennyi benyomást és mennyi szeretetet a haza iránt vinne haza és biztosan nem tévesztené össze funkcióját és jogát, melyet gyakorolt egy localis autonómiai joggal. Mert a tömeges és közvetlen részvétel jobban hat, mint a tanítás.

Minthogy a viszonyok ily nagyszabású lépést meg nem engednek, az állam más módon igyekszik azt pótolni.

Részesíti polgárait különböző állami funkciókban, így a bírói hatalomban is és arra törekszik, hogy minél nagyobb legyen azok száma, kikbennök részt vesznek. Egy esküdtzéki igazságszolgáltatás talán kétszerannyi költségbe és időbe kerül az államnak, mint egy hivatalnokbíró előtt lefolyt bűn-per, de megfizethetetlen az az előny, az a jótékony hatás és az a benyomás, a mit egy ilyen állami funkció az állam polgárainak lelkében hagy.

Minél tömegesebb és közvetlenebb a részvétel, annál nagyobb a hatás és annál biztosabb az eredmény. Minél többen ítélnék egy bűnös fölött, annál nagyobb a benyomás, annál nagyobb az érdeklődés. De annál nyilvánosabb az ellenőrzés és a szellemi haszon, mert a ki bár egyszer működik mint esküdt, sokat tanul és önérzete is növekszik.

Vármegyei bizottsági rendes közgyűlés.

Megyéni törvényhatósága folyó hó 15-én tartja a rendes téli közgyűlést, melyre a következő meghívó adatott ki:

„A szabályrendeletileg megállapított rendes negyedévi téli közgyűlés határidejéül, Főispán ur ő méltóságával egyetértőleg *folyó évi december hó 15-ik* és következő napjának délelőtti 10 órája Rimaszombatba, a vármegyei székház nagytermébe tüzetett ki.

Midőn erről a közönséget ezennel értesitem és a vármegyei bizottság tagjait személyes megjelenésre hivatalból tisztelettel felkérem, egyidejűleg köztudomásra hozom, hogy ez alkalommal a köztanácskozás és elintézés kiválóbb tárgyait, a vármegyei közigazgatási bizott-

nácsköi boroska neki is kölcsönzött egy kis bátorságot. Pedig hiába dobogott a szíve, hiába készült magában jó előre a szerelmes mondókával, mert Erzsike nem volt a szobában.

— Ugyan hol lehet az a leány, — dörmögte Szijjártó András uram, azután kikiáltott:

— Erzsike te, jere be, vendéget hoztam.

De bizony Erzsike csak nem jelentkezett.

Felkutaták az egész házat, de Erzsikét nem találták sehhol.

Miska inas szerencsétlenségére éppen ekkor szaladt be a hátulsó kapun a Rima parttól. Szarka fészket voltak szedni az alsó malomnál. Egy szarka-fióknak idétlen nagy feje ott kandikált ki a köténye szélén.

— Hol van a lányom? — kiáltott rá Szijjártó András uram.

— Jaj majsztram csak azt ne kérdezze, azt nem mondhatom meg, mert megver Erzsike lányasszony.

— Mit nem mondhat meg te kutyafulú? — és a következő pillanatban már olyan pofont kapott, hogy annak a fele sem volt tréfa.

— Jaj, mondom már majsztram, csak ne bántson, — ordította Miska inas. — Délután mindjárt eljött ide Csapó Teri leányasszony, azután elmentek együtt Erzsikével a szabadkai erdőbe táncolni. Bizony Isten majsztram, csak ne bántson, én éppen a fákamrába voltam, hallottam, hogy mit beszélgetnek. Csapó Teri leányasszony félt nagyon elmenni, de Erzsike leányasszony biztatta, hogy csak ne féljen, milyen jó fognak ott a katonákkal táncolni.

— Tyhűh, a ki áldója van, kiáltá Szijjártó András uram és úgy a hogy volt, a tisztos kékelijében szaladt ki az utcára, végig a Rimasonon. Megis bámulták az utcán, hogy Szijjártó András talán megbolondult, hogy úgy rohan, mint a kít kergetnek.

Balázs András alig tudott vele lépést tartani. Végig szaladtak a városban, csak odakint a felső malomnál lassították meg egy kicsit a lépteiket, mert bizony hiába, öreg ember nem bírja már nagyon a szaladást. Balázs

ságból a törvény értelmében az év végével kilépendő tagok helyének törvényszerű választás útján betöltése, az 1903-ik évre a vármegyei különböző bizottságoknak törvény szerinti megalakítása és illetve kiegészítése, a választott vármegyei bizottsági tagok 1903-ik évre érvényes bírándó névjegyzékének bemutatása, valamint egyéb a tárgysorozatban szabályszerűen kihirdetendő, közérdekű és fontos vármegyei ügyek fogják képezni.

Rimaszombat, 1902. november hó 28-án.

Bornemisza, alispán.

Esküdtzéki főtárgyalások.

December 1-én a gyűjtogatás és súlyos testi sértés büntetével vádolt *Fabri* András ügyében folyt le az esküdtzék előtt a főtárgyalás. Az esküdtzék a következőleg alakult meg: Elnök: *Kubinyi* Aladár kir. tsvzéki elnök, szavazó bírák: *Vozáry* György és *Kolbay* Sándor kir. törvényszéki bírák. Jegyző: dr. *Krucsin* Honor kir. törvényszéki jegyző. Esküdtzékül kisorsoltattak: *Hönsch* Ede, *Kern* Adolf, *Okolicsányi* Lajos, ifj. *Nagy* István, *Samarjay* János, *Ruffinyi* Jenő. id. *Hevessy* László, *Pongrácz* László, *Kemény* Lajos, b. *Balassa Ragályi* Ferencz, *Podhradzky* András, *Terray* Gyula. A vádhatóságot képviselte: dr. *Mészáros* István kir. ügyész. Védő: dr. *Krausz* Gyula ügyvéd. A büntetett, mely fölött az esküdtzék ítélt a következő: *Fabri* András vádlottnak édes testvére János 1900. évi május hó 9-én éjjel bátyjától Istvántól hazamenvén, lakását, mely *Fabri* András vádlottal egy földel alatt, de külön választott volt, esukva találta. Dörömbölni kezdett a kapun, mire *Fabri* András egész családjával kijött. A két testvér, kik folytonos ellenségeskedésben voltak, a dörömbölés miatt veszekedni kezdett, mely veszekedésnek az lett a vége, hogy a vádlott *Fabri* András úgy föbe ütötte egy vasvillával testvérét Jánost, hogy ez koponyarepedést és agyarázkódást szenvedett, mely 20 napon túl gyógyuló sértés lévén, a büntető tkv. 301. §-aba ütköző súlyos testi sértés büntetének tényálladékát képezi. Ezen súlyos testi sértés miatt a két veszekedő testvér a rozsnyói kir. járásbírósal elé lett beidézve, hogy ezen ügyben a vizsgálat megejtessék. Mikor a járásbírósalgtól hazajöttek, megint veszekedés támadt köztük, melyben a vádlott testvérét Jánost ismét megverte, miért is a felesége a jegyzőhöz, János pedig a bíróhoz szaladt panaszra. A feldühödött vádlott nem elégedett meg azáltal, hogy testvérét megverte, hanem még az ő és testvére közös tulajdonát képező esürt is felgyújtotta, minek következtében az teljesen leégett és körülbelül 600 korona kárt okozott. Vádlott ezen utóbbi cselekménye a btkv. 422. §-ának 2. pontjába ütköző büntetést képezi. E két bűncselekménnyel vádolta a kir. ügyészség *Fabri* András.

Az esküdtzéki tárgyalás folyamán azonban kisült a tanúk vallomásából, hogy *Fabri* András jogos védelemben követte el testvérén a súlyos sértéseket, mert ez fejszével támadta meg és nem volt közvetlen bizonyíték arra nézve, hogy tényleg *Fabri* András gyújtotta volna fel a esürt.

A bíróság a következő kérdéseket jeresztette az esküdték elé:

1. Bűnös-e *Fabri* András abban, hogy 1900. évi május hó 9-én éjjel Kraszna-Horka-Várallyan *Fabri* Jánost szándékosan, de ölési szándék nélkül egy vasvillával fejbeütötte úgy, hogy az ez által okozott sérülés 20 napnál hosszabb ideig tartott. Igen, vagy nem?

Ha igen:
2. *Fabri* András cselekvényét a *Fabri* János által ellene intézett jogtalan és közvetlen támadásnak elhárítása céljából jogos védelemben követte-e el. Igen, vagy nem?

Ha nem:
3. A jogos védelem határainak télelemből, ijedtségből vagy megzavarodásból származott túlhágása fenn forog-e. — Igen, vagy nem?

4. Bűnös-e *Fabri* András abban, hogy 1900. évi július hó 13-án este 6 óra tájban Kraszna-Horka-Várallyan a saját és testvére *Fabri* János tulajdonát képezett és gazdasági épületül szolgáló esürt szándékosan felgyújtotta. Igen, vagy nem?

András bírta volna, szeretett volna repülni, repülni a féltékenységszárnyain ki a szabadkai erdőbe, de Szijjártó András uramat nem hagyhatta magára. Így azután együtt igyekeztek a szabadkai erdő felé.

III.

Miska inasnak jellegzetes sajátsága, hogy sohasem szokott igazat mondani, de ez egyszer ijedtében mégis igazat mondott. Minden úgy történt, hogy a majsztramnak elbőgte. Csapó Teri csakugyan beállított délután Erzsikéhez és csakugyan egyre azt beszélte, hogy ne menjenek el, de Erzsike rávette, hogy mégis csak elmentek.

Az utcán nem mertek végig menni, hogy meg ne lássa valaki őket, csak a Rima parton igyekeztek kifelé. Mikor kiértek a városból, Erzsikének is alább hagyott a bátorsága. Mintha hivta volna vissza valami. Ha Teri ekkor csak egy szót szól is, biztosan visszafordultak volna. De Teri nem szólt egy szót sem, Erzsike meg restelte bevallani, hogy most már neki sínes mersze, így hát csak tovább mentek előre.

A városban kívül nem mertek az országutra kanyarodni, hanem mint kis gonosztevő, a kinek rossz a lelkiismerete, a Rima parton, a fűzfák közt folytatták az útjukat. Mindig körül-körülnéztek, hogy nem látja-e vagy nem hallja-e őket valaki. Pedig a fűzfáktól senki sem láthatta őket, a puha parti fővény pedig egészen elnyelte lépéseik zaját.

Azok a fűzfák is úgy integettek a szabadkai erdő felől fujdogáló szellőcskében, mintha azt mondták volna: — Vissza, vissza kis leányok. Nem jó helyre mentek.

A puha parti fővény is be-besüppedt, mintha ott akarta volna tartani a kis cipelőcskéket.

De ők nem hallgattak a fűzfák szógására és nagy vigyázva emelgették kis lábaeszköiket, nehogy ott ragadjon a cipőjük a homokban. (Folyt. köv.)

E kérdésekre az esküdték a következőleg feleltek: az 1-ső kérdésre igennel, a 2-ik kérdésre igennel, a 3-ik kérdés a 2-iknek igennel való eldöntése miatt elesett és végre a 4-ik kérdésre nemmel.

Meg lévén tehát az esküdték verdiktjével állapítva az, hogy *Fabri* András a súlyos testi sértést jogos védelemben követte el és hogy a gyűjtogatásban nem bűnös, a bíróság őt a vád és következményei alól felmentette és azonnal szabadlábra helyezte. Az ítélet jogerős.

December 2-án. *Bari* Nyuger Gyula állott a bíróság előtt. Az esküdtzék a következőleg alakult alakult meg: Elnök: *Kolbay* Sándor kir. törvényszéki bíró, szavazó bírák: dr. *Kálniczky* Géza és *Pongrácz* Dezső kir. törvényszéki bírák, jegyző: *Fodor* Zoltan kir. aljegyző. Esküdtékül kisorsoltattak: *Samarjay* János, *Kerekes* Dezső, ifj. *Simon* János, *Kern* Adolf, *Okolicsányi* Lajos, *Pongrácz* László, *Podhradzky* András, *Ruffinyi* Jenő, *Terray* Gyula, ifj. *Nagy* István, ifj. *László* János és *Walter* Gyula. A vádhatóságot dr. *Musotter* Miklós kir. alügyész képviselte. Védő: dr. *Weinberger* Bezső ügyvéd.

A tényállás a következő: *Bari* Nyuger Gyula rimaszombati seregbeli cigány zenész ez őszön egy revolvert vásárolt. A revolvert este a „Hunyadi“ kávéházban kivette a zsebéből és megmutogatta a banda tagjainak azáltal, hogy ezzel a revolverrel ő még ma vagy két embert agyonlő.

A „Hunyadi“ kávéház tulajdonosa a fegyveres cigányt, nehogy valami bajt csináljon, kidobta a helyiségéből. *Bari* Nyuger Gyula hazajött a lakására és aludt. Reggel 7-kor átment a szomszéd lakásba az apósához s ott testvérenek fia Balog Lojzi egy körülbelül 10 éves fiúval játszadozott, közbe kivette zsebéből a revolvert és a kis fiúval nézegette. A kis fiú kivette a kezéből a fegyvert s mikor ő visszaakart venni tőle a fegyvert a revolver abban a pillanatban elsült s a kis Lojzit halálosan megsebesítette a nyakán. Mialatt a szerencsétlen gyermek meghalt, *Bari* Nyuger Gyula egyenesen a városházára szaladt a revolverrel és feljelentette magát. Ő, ugymond, meglőtt egy embert, csináljanak vele most már a mit akarnak. A kir. ügyészség szándékos emberölés büntette miatt emelt vádat ellene. A védő kérelmére a bíróság elrendelte, hogy a tárgyalás folyamán a vádlott elmebeli állapotának megvizsgálása végett szakértő orvos — dr. *Löcherer* Tamás és a kir. törvényszéki orvos dr. *Zehery* István állandóan szemmel kísérje.

A bíróság nyolc tanut s dr. *Kármán* Aladár bonczoló orvost kihallgatta s a vád és védelem meghallgatása után felelt e kérdésekre:

1. Bűnös-e *Bari* Nyuger Gyula abban, hogy 1902. évi október hó 5-én Rimaszombatban Balog Lajost egy forgó pisztolyból tett lövéssel szándékosan, de anélkül, hogy szándékát előre megfontolta volna, megölte. Igen, vagy nem?

Ha nem:
2. Bűnös-e *Bari* Nyuger Gyula abban, hogy 1902. október 5-én Rimaszombatban gondatlansága által egy forgópisztolyból eredő lövéssel Balog Lajos halálát okozta.

Az esküdték az első kérdésre *nemmel*, a második kérdésre *igennel* feleltek.

A kir. bíróság *Bari* Nyuger Gyulát ennek alapján a btkv. 290. §-aba ütköző gondatlanságból okozott emberölés vétségében mondotta ki bűnösnek és 10 hónapi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

December 3-án, szerdán *Bittala* Márton 22 éves ottliai lakos állott az esküdtzék előtt halált okozó súlyos testi sértés büntette miatt azért, mert folyó évi október hó 19-én testvérét *Bittala* Pált kölcsönös fojtogatás után egy kapával úgy mellbe ütötte, hogy az halva rogyott össze.

Az esküdtbíróság elnöke e napon is *Kolbay* Sándor volt, bírákként *Lengyel* György és *Domján* Lajos jelentek meg. Jegyző: *Lehoczky* Marton. A vádhatóságot dr. *Mészáros* István kir. ügyész képviselte, a védelmet: ifj. dr. *Institórisz* Endre vitte. Tolmács: dr. *Stern* Jakab volt.

Esküdtékül kisorsoltattak: *Hámos* Árpád, ifj. *László* János, ifj. *Simon* János, *Szabó* József, ifj. *Nagy* István, *Heinzelmann* Altréd, *Kicsiny* Gusztáv, *Havay* József, *Podhradzky* András, *Ruffinyi* Jenő, báró *Ragályi* *Balassa* Ferencz.

A főtárgyalás során beigazolást nyert, hogy a *Bittala* János gyermekének keresztelőjén október 19-én nagy mulatság volt s a két testvér *Pál* és *Márton* ittas állapotban összeresztelt a felett, hogy mindketten más nótát akartak huzatni a cigánynyal, *Pál* a földhöz vágta *Márton* t, fojtogatták egymást, azután mikor felkeltek, *Márton* az ágy mellől felkapta a kapát, mellbe ütötte *Pált*, mire ez a földre esett és meghalt.

Kihallgattak 13 tanut s dr. *Zehery* István és dr. *Kármán* Aladár orvosszakértőket, az ítéletet azonban lapunk zártáig még nem hozták meg.

Ma 4-én, csütörtökön tárgyalat ügyet majd a jövő számban fogjuk közölni.

Kérelem.

„Rimaszombat és vidéke jótékony nőegylete“ ez évben december hó 21-én, délután 5 órakor az „Ovoda“ termében rendezti karácsonyfa-ünnepejét. Azon tiszteletteljes kérelemmel járunk a nagyérdemű közönséghez, hogy ez ünnepély költségeinek fedezéséhez kegyes adományokkal hozzájárulni sziveskedjenek. — Ezen adományok lehetnek: pénz, viselt ruhaneműek vagy élelmiszerek; — nagy köszönettel fogadjuk bármelyiket s kérjük azt folyó hó 18-ig dr. *Mari Kovszky* Istvánné igazgatónőhöz küldeni.

Minden adomány hírlapilag fog nyugtáztatni. Az ünnepély fényének emelésére kérjük a tisztelt közönség szives megjelenését.

Rimaszombat, 1902. decz. 1. Az elnökség.

Hírek és vegyesek.

Andrássy Dénes gróf újabb adománya.

Andrássy Dénes gróf újabb adományt tett. Ezuttal forrón szeretett, nemrég elhunyt nejeinek emlékére 10000 koronát küldött a vármegyehez oly célból, hogy ez elhelyezendő összegnek évi kamata 10 községnek 2–2 szegénysorsu lakosának segélyezésére fordíttassék; minden évben október 28-án, a jótékonyágáról általánosán ismert grófnő elhalálzásának évfordulóján.

Osszeférhetlenségi tárgyalás. Szentiványi Árpád orsz. képvis. ellen Goldner Adolf által beadott összeférhetlenségi bejelentést az összeférhetlenségi bizottság f. hó 10-én fogja tárgyalni.

Közigazgatási bejárás. A Breznóbánya és Vereskő között építendő új vaspályának politikai bejárása folyó hó 17., 18. és 19-én lesz. A bejárásról Spanyi műszaki tanácsos, Bornemisza László alispán, Lukács Géza főjegyző és Juraskó Jakab kir. főmérnök vesznek részt.

Főúri nász. Serényi Béla dr. gróf országgyűlési képviselő, putnoki nagybirtokos, Putnok város áldozatkész patronusa, az ottani társadalom népszerű és közszereplője, tiszteletben álló vezetője f. hó 26-án délelőtt vezette oltárhoz a budapesti Hermina-uti kápolnában özv. Kövér Jánosné szül. Kende Paula leányát, Palmát. Násznagyként voltak a vőlegény részéről: Csáky Albin gróf főrendiházi elnök, Gromon Dezső államtitkár és Fáy László nagybirtokos; a menyasszony részéről pedig Teleky Sándor gróf és Kövér Gusztáv. Az esketési szertartást Ivánkovich János dr. rozsnói megyei püspök végezte, Tóthfalussy Béla Erzsébet-városi plébános és Dittel István püspöki titkár segédletével. Az esküvőn, melyen a főúri társaságból, az orsz. képviselők és notabilitások közül számosan megjelentek. — Ivánkovich püspök remek beszédet mondott. Beszédével nagy hatást ért el és teljesen megvesztegette az előkelő társaságot. A fényes esküvő után a grófi pár a Serényi grófok ősi fészkebe, Putnokra utazott, hova este nyolcz órakor érkezett meg. Itt, a vasúti állomáson, a város intelligens közönségének az élén, a nép tengernyi sokasága várakozott az ifjú párra. Igazán imponáns módon nyilatkozott meg az a tisztelet, szeretet és ragaszkodás, melylyel Putnok város közönsége a nemes gróftól és nejét fogadta. A város nevében Inczedy Béla főjegyző szép beszéddel üdvözölte, a tüntető fogadtatás által meglepett ifjú párt, és remek bokréta nyújtott át. A gróf rövid szavakban fejezte ki szívből jött köszönetét és hangsúlyozta, hogy mint eddig, úgy ezután is a város boldogulásán és fölvirágzásán fog közremunkálni. Majd kocsiara ültek ezután és a fényesen kivilágított utcákon a grófi kastélyba hajtottak. Utközben, mert a piac torkolatától a grófi kastélyig a városi önk. tüzoltó-egyesület tagjai állottak égő látkyáikkal kettős sorfalat, újabb meglepetés érte a fiatal párt. Robogó kocsijuk itt megállt és a tüzoltóság nevében a Gőz Bertalan tüzoltó alparancsnok ajkairól elhangzott üdvözlő beszédet hallgattak meg. A kastély oszlopcsarnokában Ruszó Rudi cigányzenéje mellett szállott le az ifjú pár kocsijáról s a mint az előcsarnokba lépett, újabb meglepetésben részesült. A putnoki urikaszinó tagjai testületileg jelentek ott meg az érkező pár üdvözlésére, a kiknek nevében Urszinyi Gyula dr. gyönyörű virágbokréta nyújtott a fiatal grófnőnek és remek beszédet mondott.

Kisegítő ügyész. Dr. Minich Jenő kassai kir. alügyész f. hó 2-án városunkba érkezett, hogy az esküdtzéki főtárgyalásokon elfoglalva levő ügyeseket kíségtse.

Ev. ref. egyházmegyei közgyűlés. A gömörmezei ev. ref. esperesség f. hó 8-án rendkívüli közgyűlést tart Rimaszombatban.

Kinevezés. A helybeli m. kir. államépítészeti hivatalhoz Sebestyén Mór díjtalan segédmérnökke neveztetett ki.

Esküvő. Singer S. Leo, Rimaszombat izr. hitközségének ékes szava és tudós lelkésze s kerületi főrabbinak kedves leányát Jolánt, e hó 16-án vezeti oltárhoz Lemberger Izsó rozsnói kerületi rabbi. Boldogságot kívánunk a köendő frigvhez!

Vizsgatétel. Bérczy Kálmán tb. szolgabíró, vármegyei közigazgatási gyakornok a budapesti kir. tudományegyetemen a múlt hó végén letette a jogtudományi államvizsgát. Gratulálunk!

Utvizsgálat. Scholtz Gusztáv műszaki tanácsos, kerületi felügyelő egy hetet töltött itt vármegyénkben, s az utakat Juraskó Jakab kir. főmérnökkel együtt megvizsgálta. Városunkban is két napot töltött, s az utbiztos vizsgálaton részt vett, mely alkalommal Stelkovich László hangonyi lakos id. utbiztos a vizsgát sikerrel letette.

Közgyűlés. A helybeli korcsolyázó-egylet rendez évi közgyűlését f. hó 7-én vasárnap délelőtt tartja a Takarékpénztár helyiségében. Ez alkalommal a múlt időnyre vonatkozó jelentés és a jövő évi költségvetés fog tárgyalatni.

Halálozás. Urbán József Rimaszombat régi tősgyökeres polgara, a régi híres szürszabó czéh tagja november 30-án 81 éves korában végelegyengülés következtében elhunyt. — Nyugodjék békében!

Vármegyei közutaink. Az 1903—1904-ik évi közúti költségvetéssel kapcsolatban a nyári megyei közgyűlés megbizta az alispánt, hogy a törvényhatósági uthalozat kiépítése és fejlesztése tárgyában szakszertű tervezetet készítessen. Juraskó Jakab kir. főmérnök, az államépítészeti hivatal főnöke a tervezetet elkészítette s a nagy gondal megszerkesztett laboratórium a „Hivatalos Értesítő”-ben is közzétette. A műszaki javaslat — melyet lapunk jövő számában közérdekű volta miatt részletesen ismertettünk — a törvényhatósági közutak leosztásának, kiterjedésének, jelenlegi állapotának, építési és fentartási rendszerének alapos ismertetése után a közutakon levő műtárgyak és uttartozékokkal foglalkozik. Majd az építés és fentartásnál észlelhető hiányok és gátló körülményekről szól és a rendelkezésre álló eszközökkel foglalkozik. Ezután a számítás következik, mely szerint ahhoz, hogy a törvényhatósági közutak jelen uthalozata a követelményeknek megfelelően kiépíthessék és jókarba helyettesítsék 1,500,000 korona szükségeltetné, miután azonban ily magas összeg az utadoból fedezetet nem nyerne, legalább a kiépítetlen 34800 km. hosszú út volna teljesen kiépítendő s 100 km-teres alap nélküli út átépítendő, előbbire 278400, utóbbira 250000 korona, összesen 528400 korona igényeltetné. A főmérnök végül a költségvetés miként való megszerzésére és arra nézve tesz javaslatot, hogy az uthalozat kiépítése és fejlesztése mely irányban volna megindítandó és mily sorrendben volna folytatandó úgy, hogy az a 10 évi időtartam alatt befejezhető legyen. A javaslatot a legközelebb tartandó közgyűlésen fogják tárgyalni.

A gömörmezei magyar közművelődési egylet új alapszabályai immár megerősítve leérkeztek a miniszteriumból, s most felhívásokat intéztek a régi

tagokhoz belépés és taggyűjtés végett. A tagsági díj igen csekély s az intézmény nemes czélja megérdemli, hogy mennél számosabban lépjenek be tagként. Az alapszabályok újabb intézkedéseire még rátérünk.

Az első hó. Leesett az első hó. A kietlen vidéket barátságos fehér lepel borítja. Mint mikor a koporsót sűrű fehér fátyol szemtedővel letakarják. A fák feketéig ágait finom fehér szegély díszíti, a mező a távoli körben eloszló fehér tenger lett; melyből itt-ott kiemelkedik egy-egy homályos házforma — egy tanya. Az erdő felől a varjak éhes serege vonul át a város felé. Az első állomásuk az országot, melyet csak néhány kerékvágás jelöl meg. Leszállnak és felkutatják a keréknymokat, melyekből a pipiske rebben ki olykor. Majd bemelegkednek a házak közé, de itt is mindent a hótakaró fed. Egy-egy merész varju leszáll a háztetőről az udvarra is s hirtelen felkapargal egy kis ételmaradékot, majd a legkisebb neszre menekül. Az éjszaka hosszú Mire kivilágosodik, eltelik a reggeli 8 óra is. A világosság, mely nagy nehezen elűzi az éjszakát, nem tudja az élet zaját is feltámasztani. Minden csendes, minden ücsög, minden kocsizörgést elnyel a puha hószőnyeg. Ez már a valódi tél barátságos csendje, mely ezernyi fehér pillangó képében hull le az örök nyugalom és csend honából — a menyből.

Kántorválasztás. A helybeli izr. hitközségnél Pollák Sámuel kántor helyébe november hó 30-án dr. Cziner Miksa hitközségi elnök elnöklete mellett tartott közgyűlésen Süssmann M. lipótszentmiklósi kántort választották meg egyhangulag.

Szülésznők vizsgálja. A helybeli alsófoku bábaiskolában múlt hó 29-én befejezte dr. Löcherer Tamás igazgató a tanfolyamot, s szombaton a vizsga megtartott dr. Mesko Miklós gömörmezei, dr. Okolicsányi János nógrádmegyei és dr. Kovács Sebestyén Endre kir. tan. hontmegyei főorvos jelenlétében. A tanfolyamon husz növendék vett részt, kik valamennyien megkapták a képesítő oklevelet. A nevezett főorvosok őszinte elismerésüket fejezték ki az előadó dr. Löcherer Tamás igazgató főorvos előtt, ki az oktatást kiváló szakképzettséggel, ambícióval és szép sikerrel teljesítte.

Kinevezés. Az ujonnan szervezett nadabulai áll. elemi iskolához a miniszter Márkus László és Deme Lajos okleveles tanítókat nevezte ki.

A siketnémák és vakok jolsvai intézetének gyámolító egyesületébe a mai napig a következők léptek be: Hámos László főispán alapító tag 400 koronával, a rozsnói káptalan alapító tag 200 koronával, Knöppfer Károly alapító tag 200 koronával, a jolsvai takarékpénztár alapító tag 140 koronával, gömöri faipar r. t. alapító tag 100 koronával, Heinzelmann Alfréd, Latinák Rudolf alapító tagok 100—100 koronával, Budapest főváros alapító tag 100 koronával, a nyitrai püspök 50 koronával, Schmidt Bernát, Széleányi Jenő pártoló tagok évi 5—5 koronával, Spieler Bezsó, Polcz József pártoló tagok évi 4—4 koronával, tisztí kázinó Likér pártoló tag évi 10 koronával, Szentpétery Sámuel, Hennel Antal rendes tagok évi 2—2 koronával. Buzdítson e nemesszívűek példája még számosakat a szerencsétlenek gyámolítására!

Műkedvelő előadás. Több helybeli műkedvelő ifjú a „Három Rózsa” nagytermében — a helybeli róm. kath. egyet kebelében fennálló szegények perselyének — alapja javára vasárnap, f. hó 7-én táncmulatsággal egybekötött műkedvelő előadást rendez. Szinre kerül az „Agmáncsi kispap”. Népszínmű 3 felvonásban. Irta: Bereczik Árpád, rendező: Pál Gyula. — Helyárak: Oldalszék 2 kor., Körszék 1 kor. 60 fill., I. rendű zártzék 1 kor. 20 fill., II. rendű zártzék 1 kor., Állóhely 80 fill., Deák- és katonajegy 60 fill., Karzat 40 fillér. — Felülvezetések a jótékony cél érdekében köszönettel fogadtatnak és hirtalpigal nyugtáztatnak. Kezdeté este 8 órakor.

Oláh Gyula zenekarával visszaérkezett városunkba és december 3-án a „Tompa”-szállóban hangversenyt tartott. Örülünk, hogy a jeles zenekar visszajött városunkba, mert a közelebbi farsangban, ha a bálók (?) bekövetkeznek, nem lett volna megfelelő zenekarunk.

Vadászat. A rimamurány-salgótarjáni vasmű-részvénytársaság Rimamenti területén az évi rendes nagy hajtó-vadászat a nagy látogatottság mellett november hó 15. és 16-án folyt le. Elejtettek: 3 vaddisznót, 5 özet és 2 nyulat.

Dalestély Nagyrőczén. Az alakulóban levő nagyrőczei daloskör 1902. évi december hó 7-én (vasárnap), a városi vendéglő dísztermében műkedvelői előadással és táncmulatsággal egybekötött jótékony célú dalestélyt rendez a következő igen érdekes programmal: 1. „Kurucz dalok. Éneklő a daloskör. — 2. „Eltört a hegedű” . . . stb., tárogatón előadja Mihalik Dezső dr. — 3. „Jön a vőlegény” Monológ. Előadja Posevitz Etelka k. a. — 4. „Kártya-négyes.” Éneklő a daloskör négy tagja. — 5. „Lepjük meg őket” Bohózat 1 felvonásban. 6. Tréfás kuplék. Előadja Nagy Lajos és társa. 7. A vadász gyönyöre Éneklő a daloskör.

Jóváhagyott szabályrendelet. Multkor említettük, hogy a miniszter jóváhagyta dr. Mesko Miklós vármegyei tisztí főorvosnak a községek bábá-tartási kötelezettségére és a bábák javadalmazására alkotott szabályrendeletet, melyből közérdekű az, hogy minden 1500 lakosnál több lelket számláló község évi javadalmazással ellátott községi szülésznői állást tartozik rendszeresíteni s egy év alatt okleveles bábával bőltöteni. Az 1500-nál kevesebb, de 1000-nál több lakossal bíró községek a bábá kiképzetéséről tartoznak gondoskodni, az 1000-nál kevesebb lakossal bíró községek pedig az itteni bábatanfolyamon főorvosi képesítést nyert II. rendű bábáról kötelesek gondoskodni. A községek által fizetendő évi díj minimuma: 300 lélekszámig 20 kor., 500-ig 30 kor., 800-ig 50 kor., 1200-ig 70 kor., 1500-ig 100 kor., 2000-ig 120 kor., ezenfelül 150 kor. A községi szülésznő engedély nékül legfeljebb 24 órára foghatja el községet s hosszabb szabadságot csakis szolgabírói, illetve városi rendőrkapitányi engedéllyel távozhatsz. Végleg alkalmazott községi bábá állását csak 2 havi felmondási idő, a község költségén kiképzett bábá pedig csak a képesítés elnyerésétől számított 5 év eltelte után hagyhatja el. A rendelet többi része a bábá műszereire és napló-vezetésére stb. vonatkozik, az azonban még érdekelni fogja a közönséget, hogy betegeknek gyógyszerközöket alkalmazni, vagy gyógyszer rendelni, még dij-

talánul is szigorúan tiltva van és nemcsak 100 koronáig való pénzbírsággal, vagy 5 napig terjedhető elzárással büntetetik, de feylelmi uton is megtoroltatik. A mit jó lesz a tudákos és mindenütt kuráli szerető bábáknak mihez tartás végett tudomásul venni.

Véletlen szerencsétlenség G.-Kisfaludban. Vincze Ferencz g.-kisfaludi gazda, ki egyike volt a község legmunkásabb gazdáinak, múlt hó 29-én reggel még sötétben elindult egy szekér fával Rimaszombat felé. Ki sem ért még a faluból, midőn lovai az árok felé húzták a szekérét, mely felfordult s maga alá döntötte őt. Az arra járó emberek szabadították ki a szekér alól, ekkor azonban már halott volt. Tekintettel arra, hogy az esetnek tanui nem voltak, a rimaszécsi járásbírószék az eset tisztázása végett vizsgálatot indított meg. November hó 30-án törvényszéki bonczolás végeztetett az elhaltnak hulláján. A bonczolás, mely Feledy Ferencz kir. aljárásbíró közbejöttével dr. Zehery István kir. törvényszéki orvos vezetésével dr. Molnár Ferencz körorvos által végeztetett, kiderítette, hogy a szerencsétlen ember halálát a nyaknak összenyomása által támadt megfulladás okozta. Gyors segítség még megmenthette volna életét.

Megnyílt a sertésvásár. Rimaszombat határában a sertésvész megszűnével, legújabb jelentés szerint a sertések vásári felhajtása megkezdhető.

Magyarok pusztulása Amerikában. Amerikában, Stonega nevű helységben Doktor János házában a puskaporos hordó mellett üldögélt nyolcz magyar és pipázgatott. A diskurálás hevében azután addig dobálgatták a gyufákat és addig fűták a pipájukból a szikrákat, míg a puskapor egyszer tüzet fogott s a katasztrófa megtörtént. Az óriási erejű robbanás hármat az ablakon röpített ki közülök, ötöt pedig irtózatossan összeégetett. A szerencsétlenül járt emberek között van Laczó János gömörmezei is.

Véletlen lövés. A rimaszécsi őrsön levő Ürgye Ferencz esendőr múlt hó 20-án szolgálatból hazatérve, töltött fegyverét helyére akarta tenni, mikor a fegyver véletlenül elsült, s a csendőr balkezét súlyosan megsértette. Egy újat összeronsolta a löveg. A közkórházban ápolják.

Családi vizsaly. Osgyánban Mészáros Mihály fiával Mészáros Lajossal több ízben összeszólalkozott már eddig is, de annyira mégsem, mint múlt hó 25-én, a mikor munkából hazajövet a fiu részt kért atyjától a termésből. Az apa szemrehányásokat tett a fiának azért is, hogy sokat ivott, aztán szó szót ért, s az apa nekiment a fiának, ki dulakodás közben csizmaszárából kirántotta kését s atyját összeszurkálta. Hét sebet ejtett rajta, úgy, hogy a szegény embert be kellett szállítani a kórházba.

Halál egy olvasztó-kemenzében. Megrendítő szerencsétlenség történt — mint nekünk írják — a minap a lueskai vasgyárban. Rakai József vasgyári munkás 14 éves leánya: Mária múlt hó 23-án este vacsorát vitt apjának a gyárba. A leány az uton nagyon átlázott és hogy felmelegedjen, a gyárban felment egy olvasztó-kemenzete tetejére, hol a nyíláson a megolvastandó anyagot szokták beönteni. A szerencsétlen leány nagyon közel talált menni a nyíláshoz, úgy, hogy beleszedült és lezuhant a lángok közé, a körülbelül 8 méter magyságról fenékre. Mentésről szó sem lehetett és a horgokkal már csak a megszenesedett csontjait tudták kihuzni.

Előmunkálati engedély. Pallós Ármin vasútépítkezési vállalkozónak a losonezvidéki h. é. vasút fővonalának Póltár végállomásától Fazekas-Zsaluzsányig vezetendő szabványos nyomtávu h. é. vasútra kiadott előmunkálati engedély érvényét további egy évvel, a magyar h. é. vasutak részvénytársaság budapesti czégnak a mátra-körösvidéki h. é. vasút Balla állomástól, esetleg a nevezett vasút nyílt vonalából Balla állomás közelében kiágazólag Ivád, Pétervásár, Szt.-Erzsébet, Lelesz, Szt.-Domonkos irányában Nádasdig s ismét a rimamurány-salgótarjáni vasmű r.-t. nádas—őzdi keskeny nyomtávu iparvasútjának átalakításával a bánréve—őzdi vasútvonal Özd állomásig vezetendő rendes nyomtávu h. é. vasútvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét egy évre meghosszabbította.

„A hit”, népszínmű három felvonásban, *Justh* Zsigmond novellája után írta: Rózsa Miklós; — „Loute”, bohózat négy felvonásban írta: *Pierre Veber*, fordította: *Itteltai* Jenő. A budapesti színházak e két nagy sikerű darabja megjelent nyomtatásban. Egy-egy füzet ára 30 fillér. Kettős füzet ára 60 fillér. Kapható: *Rábely* Miklós könyvkereskedőnél Rimaszombat.

A rimaszombati járás főszolgabírájától. 3789—1902. sz.

Póthirdetmény.

Ertesítem az érdekelt feleket, hogy a folyó évi november hó 21-én 3789—1902. kig. szám alatt általam kiadott faeladási hirdetményben közzétett szó és írásbeli nyilvános árverés nem folyó évi december hó 15-én, hanem folyó évi december hó 22-én délelőtt 9 órakor fog Klenőcz község házában megtartatni.

Bánatpénz 181 korona 36 fillér, kiküldési ár ürméterenkint 80 fillér.

Utóajánlatok el nem fogadtatnak. Közelebbi feltételek Klenőcz község házában és a nyustyai magy. kir. járási erdőgondnokságnál megtekintethetők.

Nyustya, 1902. november 26-án.

Főszolgabíró helyett:

Molitórisz, tb. főszolgabíró.

Hirdetmény.

Rimaszombatban a Losonezi-utczában fekvő **Keckeméthy Gyuláné** született **Czeglédy Berta** tulajdonát képező és a rimaszombati 951. számú tjkvben nevére irt félház, az ahhoz tartozó kerttel, csürrel és a rimaszombati 126 számú tjkvben nevére irt rét és szántó-föld magánkézből eladó.

Megjegyeztetik, hogy az ezen ingatlanoknak másik s ugyanannyit tevő felerésze 1902. évi december 9-én bírói árverésen lesz eladva.

Bővebb értesítést lehet szerezni **dr. Krausz Gyula** ügyvéd irodájában.

Felhívás.

A „Gömör-Kishont“ 49. számában megjelent árverési hirdetmény alapján, felhívom összes hitelezőimet, hogy követelések kifizetése végett nálam jelentkezni sziveskedjenek. — Nyústyá 1902. december hó 2-án.

Grossberger Ignác, bej. kereskedő
Nyústyán

Idézési hirdetmény.

220/1. sz. — A rimaszombati kir. járásbírószék köz-
hírré teszi, hogy **dr. Krausz Gyula** ügyvéd által
képviselet **Engel Adolf** felperesnek **néh. Schvarcz
Karolina örökösai** alperesek elleni 67 kor. 78 fillér
s jár. iránti keresetének sommás tárgyalására **1902-ik
évi december hó 18-ik** napjának délelőtti 9 órája
ezen bíróságnál kitűzetett és az ismeretlen tartózkodású
örökös alperesek részére **Institorisz Endre** rimaszom-
bati ügyvéd ügygondnokul kirendeltetett.

Felhívottnak ennél fogva ismeretlen tartózkodású al-
peresek, hogy ügyöknek czélszerű védelme iránt a ré-
szökre kirendelt ügygondnokot kellően utasítsák, vagy a
tárgyalásra személyesen avagy más megbízott által meg-
jelenjen, mert különben mindezek elmulasztásának követ-
kezményeit magoknak tulajdonítsák.

Kelt Rimaszombatan, 1902. évi december hó 2.
Kovách, kir. aljbíró.

Hirdetmény.

7025. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Cauvaj András**
végrehajtónak **Miskove András** és társai végrehajtást
szenvadó elleni 140 korona tőke s jár. iránti árverési
ügyben a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t. cz.
144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir.
törvényszék területén levő Fűrész községben fekvő s a
fűrési 68. sz. tjkvben A: 1. 1—11. sz. alatt foglalt
48/96. urb. birtok és 1/2 szellérségből, — **Miskove And-
rás**, **Miskove Mihály** és **Miskove János**, mint **Galló
Györgyné** sz. **Miskove Judit** jogutódjai B. 1—2. és 3.
alatti jutalékára; — vagyis az összes ingatlanok fele-
részére — 1892. koronában ezennel megállapított kikiál-
tási árban elrendelte, annak megtartására határnapul
1903 évi január hó 5-ik napjának d. u. 2 óráját
Fűrész községébe a községi bíró házához tűzte ki, mely
alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alul is
el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár
10 %-át azaz 189 korona 20 fillér készpénzben vagy az
1882. évi 60. t. cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. no-
vember 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi minis-
teri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban
a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi 60-ik
törvényezikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bi-
róságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az
árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint tkvi hatóság
1902. évi november hó 10-én.

Pongrácz, kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

3265. sz. — A tornallyai kir. járásbírószék, mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Kohn Ede**
önkéntes árverési ügyében a putnoki 146. sz. tjkönyvben
A. 1. sorszám 289. hr. szám alatt foglalt s ugyan annak
névén álló 162. összeírású számú ház, udvar és kertre s
az ahhoz tartozó egy szellérség utáni erdő és legelőre
3600 koronában az árverést ezennel megállapított kikiál-
tási árban elrendelte és hogy a fenneb megjelölt ingatlan
az **1902. évi december hó 16. napján** délelőtti 10
órákor Putnok község házánál megtartandó nyilvános
árverésen az utólag megajánlott áron alól eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becs-
árának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX.
t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az
1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igaz-
ságügyi minis-teri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes
értékpapírban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881.
évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bi-
róságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű
elismervényt átszolgáltatni.

Tornallyai kir. járásbírószék mint telekkönyvi ható-
ság 1902. évi november hó 3-án.

Basilidesz, kir. aljbíró.

Hirdetmény.

7040. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **rimaszombati
takarékpénztár** végrehajtónak **Bódi Istvánné szül. Bód
Erzsébet** végrehajtást szenvadó elleni 1664
korona tőke s járuléka iránti árverési ügyében a végre-
hajtási árverést az 1881. évi 60. t. cz. 144. és követ-
kező §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék
területén levő Rimaszombat városában fekvő s a rima-
szombati 604. számú telekjegyzőkönyvben A. 1. sor.
1114. hrzi szám alatt foglalt **Bódi Istvánné szül. Bód
Erzsébet** beltelkére és azon épült 86/d. szám alatti házra
2000 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban
elrendelte, annak megtartására határnapul **1903. évi
február hó 5-ik** napjának délelőtti 10 óráját a rima-
szombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság h-
vatalos helyiségébe tűzte ki, mely alkalommal a fent
körülírt ingatlanok a becsáron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10
%-át azaz 200 koronát készpénzben vagy az 1882. évi LX.
törvényezikk 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november
1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi minis-teri rendelet 8.
§-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött
kezeihez letenni vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a
értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelye-
zéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése
előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi
hatóság 1902. évi november hó 10-ik napján.

Pongrácz, kir. törvszéki bíró.

Imakönyvek, énekes-könyvek, képes-könyvek, ifjúsági iratok, albu-
mok, emlékkönyvek, levélpapírok diszes dobozokban, tárcza-naptá-
rak, karácsonyfa-díszek, tehát a

legszebb, legkedvesebb és legolcsóbb

karácsonyi- és ujévi ajándékok

Kaphatók:

RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedőnél Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 8.

Almágyi bor.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönsé-
get, miszerint **Deák Ferencz-utca 8. szám**
alatti emeleti lakasomon almágyi szőlőmben ter-
mett ez idei **saját termésű** és ez időszertint ki-
váló jó minőségű **uj boraimnak**, a melynek
tisztá és hamisítatlan valóságáért kezeskedem,
pecséteit üvegekbeni eladását a mai napon megkez-
dem. **Ára üvegenként: 35 kr.**

Kitűnő zamatú ó — **pecsenye — bornak**,
a mely valóságos gyógy-bor, **üvege 50 kr.**,
melyre külön 5 kr. lefizetendő.

Vidékről 56 literen felőli mennyiség vételénél
literje 4 1/2 krval, a fogyasztási adóval ocsóbb

Ugyanitt, a **Szizzjártó-utca 12. sz. alatti**
udvarban, **Benyo Géza** ur (budapesti lakos) tu-
ladjonát **tévtől új lakház**, 3 szoba, nagy előszoba,
konyha, kamara, pinche, kert s mellékhelyiségeivel
azonnal bérbé vehető.

Rimaszombat, 1902. november 20.

Tisztelettel:
Benyo Béla,
almágyi szőlőbirtokos, bor-termelő.

Hirdetmény.

6318. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék,
mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **rima-
szombati takarékpénztár** végrehajtónak **Benc-
sik János** végrehajtást szenvadó elleni 400 korona
tőke s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést
az 1881. évi 60. t. cz. 144. és következő §-ai értelmében
a rimaszombati kir. törvényszék területén levő **Likér
községben** fekvő s a **likéri 13. sz. tjkönyvben A. 2—4.,
6., 7., 9—12., 14., 15. és 17. sorszám** alatt foglalt kül-
birtokból a **B. 4. alatti Bencsik Jánost** felerészben meg-
illető jutalékára 832 koronában fent ezennel megállapí-
tott kikiáltási árban elrendelte, annak megtartására ha-
tárnapul **1903. évi február hó 10-ik** napjának d.
e. 10 óráját **Likér községbe** a községi bíró házához
tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a
becsáron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10
%-át azaz 83 kor. 20 fillért készpénzben vagy az 1883.
évi 60. t. cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi nov.
hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi minis-teri ren-
delet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a ki-
küldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi 60. t. cz.
170. §-a értelmében bánatpénznek a bíróságnál előleges
elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megke-
zdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi
hatóság, 1902. október hó 11 napján.

Pongrácz, kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

6319. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **rimaszom-
bati takarékpénztár** végrehajtónak **Gódor And-
rás** végrehajtást szenvadó elleni 146 korona tőke s jár.
iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881.
évi 60. t. cz. 144. és következő §-ai értelmében a rima-
szombati kir. törvényszék területén levő **Ráhó község-
ben** fekvő s a **ráhói 14. sz. tjkvben A. 1. sor 247.,
248., 249. hrsz.** alatt foglalt **Gódor András** beltelkére és
azon épült 67. sz. alatti házra 320 kor. és

A **ráhói 14. sz. tjkönyvben A. 2. sor. 298. hrsz.**
alatt foglalt **Gódor András** Zahumnicze rétjére 508
koronában fent ezennel megállapított kikiáltási árban el-
rendelte, annak megtartására határnapul **1903. évi
február hó 14-ik** napjának d. e. 10 órája **Ráhó
községbe** a községi bíró házához tűzte ki, mely alka-
lommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is el-
fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár
10 %-át azaz 32 kor. és 50 kor. 80 fillért készpénzben,
vagy az 1883. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett és az 1881.
évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi mi-
nis-teri rendelet 8-dik §-ában kijelölt óvadékképes ér-
tékpapírban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881.
évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bi-
róságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt
az árverés megtartása előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi
hatóság 1902. évi október hó 18. napján.

Pongrácz, kir. törvszéki bíró.

Hirdetmény.

549. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó az 1881.
évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi,
hogy a rimaszombati kir. járásbírószék 1902. évi V. 549/3.
számu végzése következtében **Molnár József** ügyvéd
által képviselt **rimaszombati takarékpénztár** ja-
vára **özv. Zsembery Adolfné** ellen 300 korona s
jár. erejéig fogana osított kielégítési végrehajtás utján
lefoglalt 1186 koronára becsült házbitorok és 10 darab
sárospataki takarékpénztári részvényből álló ingóságok
nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésen a rimaszombati kir. járásbírószéknek
1902. évi V. 549/3. sz. végzése folytán 300 korona
tőkekövetelés, ennek 1902. évi július hó 28-ik napjától
járó 6 %-os kamatai és a bíróilag már megállapított
költségek erejéig Rimaszombatan, alperes lakásán leendő
eszközökre **1902. évi december hó 15-ik** napjá-
nak d. e. 10 órájára határidőül kitűzetik és ahhoz a
venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy
az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.
cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mel-
lett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak
adatni.

Kelt Rimaszombatan, 1902. évi november 24-én.

Gregor Károly, irodatiszt.

FLEISCHER és TÁRSA

gazdasági gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélsze-
rűen s gondosan gyártott jöhírnevű gépeit, nevezetesen:

Szeceksavagókat, kézi- vagy
jargányhajtásra
**Répavágókat és tengeri-
morzsolókat.**
**Olajsajtolókat és olajmag-
pörkölőket.**
Olajmag-zúzókat, továbbá
Örlő és daráló malmokat,

**Progress-tisztító gépeket, lisztosztályozó hengereket,
szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat,
malom- és szeszgyár-berendezéseket stb.**

Gépeink, eszközeink és egyéb **gyártmányainkat** készletben tartjuk gyárunkban — Gazda-
sági gépeink képes-, valamint öntödénk gyártmányai **árjegyzékét** kívánatra bérmentve küldjük.